

mittatur contrahi Matrimonium, tamen quantocius (saltem ad majorem securitatem, et ad salvandam reverentiam legibus Ecclesiae debitam) recurri debet ad S. Pœnitentiariam, ut ab illa dispensatio obtineatur.

614. — Infertur II. quod ubi non speratur fructus, omittenda est monitio etiam de restitutione facienda, ut dicunt Laym. c. 13. n. 4. Lugo d. 22. n. 26. Ronc. p. 94. q. 4. R. 2. Sporer de Pœn. n. 795. Viva q. 8. art. 5. n. 5. Elbel. p. 344. num. 471. cum Tamb. Sanch. lib. 2. d. 38. n. 8 et 10. cum Cano, Henr. Led. Met. et Cord. Holz. tom. I. de Consc. c. 3. n. 53. cum Henno, et communis, ac Salm. c. 12. n. 34. cum Vasq. Suar. Con. Pontio, Vill. Aversa, etc. (contra Concinam, Hab. ll. cc. et Antoine p. 534. q. 3, qui duo ultimi in assignanda ratione circa monitionem de Matrimonio nullo, et de restitutione facienda, aperte sibi contradicunt.) Ratio est, quia Confessarius, cum prævidet quod monendo de restitutione, pœnitens non parebit, et in peccatum formale incidet, magis præcavere debet ejus spirituale damnum quam damnum alterius temporale. Bene tamen advertunt Viva, et Ronc. non facile judicandum quod pœnitens, cognita veritate, monitioni non obtemperabit.

Infertur III. omittendam esse monitionem etiam quando timetur scandalum aliorum, infamiae, rixae, et similia; ita Suar. d. 32. sect. 4. n. 3. Sanch. dicta D. 38. n. 10. Laym. c. 13. n. 5. Lugo d. 22. n. 7. Pal. §. 2. n. 8. Ronc. pag. 94. q. 4. R. 2. et Salm. c. 12. n. 34. cum Vasq. Con. Covar. Dicast. et Granado. Quia semper præstat vitare mala formalia aliorum, quam materialia pœnitentis.

615. — Excipiendum est tamen I. quando damnum redundaret contra bonum commune; licet enim Confessarius teneatur ratione sui officii principaliter incumbere bono pœnitentis, nihilominus, cum ipse sit pars Reipublicæ, et in bonum Reip. Christianæ Minister constitutus, tenetur præferre bonum publicum bono privato pœnitentis; ita cum Busemb. ut supra, Lugo d. 22. num. 30. Ronc. l. c. R. 1. Salm. c. 12. nu. 37. cum Aversa, Dic. et aliis communiter. Hinc omnino monendum est Parochus qui erroneè, etsi ex ignorantia invincibili, circa mores populum instrueret. Item monendum qui bona fide putaret se sacerdotem cum non esset, ob sacramenta quæ invalidè conferret. Item ignorans nullitatem Matrimonii, si de illa publica sit fama. Item bene addunt Salm. n. 40. cum Busemb. ex Lugo d. 22. n. 3. (cuius doctrinam uti saluberrimam Confessariis sequendam proponit Pontifex in Bulla mox citanda) Confessarium debere admonere Episcopos, Prælatos, Principes, Gubernatores, Confessarios, et similes, qui ex ignorantia invincibili perperam se gerant circa collationem Beneficiorum, electionem Ministrorum, subditorum gubernium, largitionem eleemosynarum de superfluis Beneficiorum, administrationem Sacramenti Pœnitentiæ, etc. Ratio, quia rarò contingit hujusmodi ignorantiam esse inculpabilem, vel non esse perniciosa alii, qui facile licita sibi putant quæ à superioribus fieri observant. Imo bene advertit N. SS. P. Benedictus XIV. in sua Bulla Apostolica. edita 26.

Jun. 1749 (in Bullar. t. 3. n. XIX. §. 20.), monendum esse pœnitentem, « si in iis versetur facti circumstantiis, que Confessario dissimulante, peccatorem in pravo opere obfirmant, non » sine aliorum scandalo, cum quis arbitretur ea sibi licere, quæ » ab iis, qui Ecclesiæ Sacraenta frequentant, impunè exerceri » animadvertisit. » Præterea bene addit Lugo, quod si Confessarius rationabiliter dubitat, an hujusmodi pœnitentes suo debito satisfaciant, tenetur eos de illo interrogare.

616. — Excipiendum II. si pœnitens interroget, tunc enim Confessarius temetipsum detegere veritatem, nec potest dissimulare; quia, cum ille jam incœperit laborare ignorantia vincibili, dissimulatio Confessarii esset erroris approbatio; ita Suar. d. 32. sect. 4. n. 2 et 3. Laym. c. 13. n. 6. Pal. n. 10. Lugo d. 22. n. 29. Salm. c. 12. n. 36. et alii communiter cum Sanch. D. 38. n. 14. qui excipit, si pœnitens non interrogaret cum dubio, sed ex scrupulo; quia tunc (ut ait), dissimulante Confessario, ille etiam remaneret in bona fide. Sed hoc merito non admittunt Lugo, et Salm. ll. cit. cum Soto, Led. Lop. etc. quia stante interrogatione facta, pœnitens faciet postea auctoritate Confessarii, quod antea faciebat ex ignorantia. Recitè vero dicunt Sanchez. n. 8. Suar. Laym. et Sporer ll. cit. quod cum pœnitens interrogat, Confessarius non plus respondere debet quam ab ipso interrogatur: ex gr. si quis obstictus voto castitatis interroget, an Matrimonium propter votum fuerit invalidum, et an teneatur uxori reddere debitum, Confessarius affirmet utrumque, tacens de obligatione non petendi, etiamsi noverit Matrimonium ob aliquod impedimentum dirimens esse nullum.

Excipiendum III. si pœnitens brevi sit monitioni obsecuturus, quamvis in principio non acquiescat; sic enim sapienter loquitur Laym. c. 13. n. 5. in fine: « Confessarius considerare debet quantum et quam diuturnum incommode ex monitione timetur; fieri enim quandoque solet, ut pœnitens initio conturbatus animo salutarem monitionem respuat, postea vero mente sedata eamdem cum fructu recipiat. » Imo dicit Lugo D. 22. n. 39. cum Adriano, Med. Cano, et Corduba, monendum esse pœnitentem, etiamsi scandalum sit passurus, quando scandalum quod timetur brevi mansurum putatur, et spes sit quod monitio postea brevi habebit effectum suum. Sed hoc melius intelligendum locum habere, prout tradit Benedictus XIV in præfata Bulla Apostolica l. c. casu quo, ut ait, « dissimulante Confessario, peccator in pravo opere obfirmaretur cum scandalo aliorum; vel quando quis in proxima peccati occasione versatur, sin minus in externis actibus, saltem in pravis cupiditatibus ac morosis delectationibus assentiri consuevit. »

Utrum autem facienda sit monitio in dubio, an sit profutura vel obfutura? Resp. si non timetur de damno, omnino quidem fieri debet; si vero dubitatur tam de damno, quam de fructu secuturo, tunc Confessarius pensare debet damnum et utile, item gradum timoris damni, ac spei utilitatis, et eligere id quod judicat

præponderare; ita *Lugo d. 12. n. 31. et Salm. c. 12. n. 39. cum Dicast. et Aversa.* Cæterum in dubio regulariter mihi videtur dicendum, quod mala formalia potius evitanda sint quam materialia. Hinc loquens *P. Concina de correctione fraterna (in tract. de Eleemos. c. 3. n. 9.)*, dicit, quod in dubio, an correctio sit profutura vel nocitura, omitti debeat, quia (ut ait) imprudenter agit qui dubius operationi morali se committit.

617. — *Resp. 2.* Ut Confessarius licetè hoc Sacramentum administret, debet esse in gratia, alioqui peccabit mortaliter (*Vide dicta n. 31.*) *; item debet esse talis, ut per hoc non exponatur proximo periculo peccandi mortaliter. Pars prior constat ex dictis de Sacramentis in genere. An verò audiens plures una quasi vice in mortali tot numero peccata committat, alii negant, ut *Rod.*; alii affirmant, ut *Bon. h.c.* (*Vide dicta Tom. 4. l. 5. n. 50. v. Qu. 6. ubi id omnino negatur.*) * Pars posterior patet.

Unde resolvitur hic Casus:

« Confessor conscient sibi peccati mortalis tenetur, antequam audiat, vel saltem absolvat pœnitentem * (*Vide dicta de hoc lib. 6. n. 36.*) * ipse confiteri, vel conteri de suo peccato. Si tamen vocatus improvè ad moribundum recolligere se tam subito non possit ad contritionem eliciendam, vel bona fide putet se eliciisse, non peccat absolvendo. *Præpos. Lugo, Tamb. l. 3. c. 2. §. 3.* * (*Vide dicta n. 33.*) *

618. — *Resp. 3.* Si male absolvit, committing defectum essentialiem, v. g. si non protulit formam, vel absolvit à reservatis non subditum, tenetur inducere ad repetendam confessionem, si sine scandalo, infamia, fractione sigilli, et documento suo possit: sin minus, non tenetur. Si non absolvit à censura, potest ab eadem (si, vel quando habuerit potestatem) absolve vere absentem. * (*Vide dicenda de Censur. num. 117.*) * *Bonac. de Cens. in comm. d. 1. q. 3. p. 6. ex Suar. Fill. t. 11. c. 10. qu. 6. Reg. Nav. Rodr.*

« Si non interrogavit sufficienter numerum, speciem, vel alias circumstantias, regulariter ad nihil tenetur, nisi ad pœnitentiam agendam; monere enim extra Confessionem non debet, cùm judicium sit finitum. Si tamen redeat ad confessionem idem pœnitens, debet moneri de defectu commisso, quia alioquin haec confessio non erit integra, cùm quedam non sit debite confessus.

« *Dixi, si non interrogavit*: quia si positivè dixit, non teneri confiteri numerum, speciem, etc. debet monere, si sine gravi scandalo et detimento potest; quia est causa, quod alter præceptum grave, scilicet confitendi illa peccata, violet. *Lugo d. 22. sect. 3.*

« Si neglexit monere de restitutione, moneat, siquidem commodè potest, (vel in confessione, vel extra, obtenta prius ab ipso venia; ea verò negata, ad nihil ultra teneri doceat *Tamb.*

» *l. 3. c. 8. Sanch contra Suar.*) quia tenetur ex caritate: si non commodè potest, Deo commendet. *Laym. l. 5. t. 6. c. 9.* » *Henr. Suar. Sylo. Mercer. in 3. p. q. 9. art. 1. Dian. p. 4.* » *R. 198. et p. 1. t. 4. R. 109.* Quod si tamen (ex gravi, seu mortali culpa contra jus alterius) dixisset, eum non teneri ad restitutionem, vel aliter (v. g. opinionem falsam persuadendo) esset causa efficax, cur non restituat, vel aliunde detrimentum accipiat ipse, vel alius; tenetur ipsem restituere, nisi moneat tempestive, priusquam pœnitens fiat impotens; quia actione sua fuit injusta causa damni. Si vero sine gravi culpa id fecit, tenetur nihilominus monere pœnitentem, si commode potest: alioquin ipse obligatur, sicut casu priore. Si non commodè potest, excusatitur. *V. Suar. Con. d. 8. d. 77. Bon. Dian. t. 2. m. R. 1. Lugo d. 22. s. 3. n. 61.* et supra *l. 3. t. 5. c. 2. d. 1. art. 2. cas. 12.* ”

619. — Hic distinguere oportet plura dubia, quæ hoc punctum concernunt. Dubitatur I. Ad quid tenetur Confessarius, si erravit circa valorem Sacramenti? Si erravit sine culpa, convenient omnes non teneri cum gravi incommodo famæ vel honoris monere pœnitentem de errore; ita *Lugo d. 22. n. 58 Salm. cap. 12. n. 56. Spor. p. 274. num. 803. Viva. q. 8. art. 5. n. 10. Elbel p. 332. n. 437*, et alii passim. Ratio, quia tunc Confessarius tenetur ad monitionem tantum ex caritate, quæ non obligat cum gravi incommodo. Hoc tamen valet pro Confessario delegato; aliter enim videtur dicendum de Parocho, juxta dicta *Tom. 1. l. 2. n. 40. v. Strictius*, eo quod Parochus tenetur ex justitia reparare grave damnum spirituale subditorum. Rectè autem addunt præfati AA. quemcumque Confessarium teneri advertere pœnitentem de nullitate absolutionis ei collatae, si ille sit in articulo mortis, vel in gravi periculo non amplius se confitendi. Sed quid, si Confessarius cum culpa gravi erravit circa valorem Sacramenti, an tunc teneatur monere cum gravi suo damno? Prima sententia negat, et hanc tenent *Bonac. q. 7. p. ult. n. 4. Suar. d. 32. sect. 6 et 7. cum S. Anton. Syloest. Nav. et Cord. et probabilem censem Salmant. c. 12. n. 56. cum Vasq. Hurt. Aversa, etc.* Ratio, tum quia tale præceptum non videtur obligare cum tanto dispendio; tum quia, sicut ipse pœnitens non teneretur cum tanto incommodo sua peccata confiteri si monitus esset; ita nec Confessarius. Excipit tamen *P. Suarez*, si Confessarius decepit pœnitentem, relinquendo illum in occasione proxima peccandi. Secunda verò sententia, quam sequimur, affirmat, et hanc tenent *Lugo, Viva, Spor. et Elb. ll. cc. item Tamb. Meth. Conf. l. 3. c. 8. n. 5. ac Leand. ap. Salm. loc. cit.* Ratio, quia, licet Confessarius ex caritate onus suscepit audiendi Confessionem pœnitentis, tamen, postquam audivit, tenetur ex officio, et ex quasi contractu cum pœnitente inito rite ipsi ministrare Sacramentum; unde, si invalidè ministraverit ex sua culpa, tenetur utique etiam cum gravi suo damno (petita licentia) illum de errore monere; et sic respondeatur primæ

rationi oppositæ. Respondetur item secundæ, quod pœnitens, si monitus esset, posset sine Confessione aliter sibi providere eliciendo actum contritionis; at Confessarius non potest ipsum insciuum relinquere in tanto gravi suo damno carentiæ gratiæ Sacramentalis. Diximus, *petita licentia*, nam probabilius (contra alios) dicunt *Coninck, Bon. et Spor. ap. Croix l. 6. p. 2. n. 1785*, quod si ex monitione gravis sequeretur offendio pœnitentis, non tenetur tunc Confessarius, nec potest monere, quia sigillum läderetur juxta dicenda n. 622. Item probabile videtur cum AA. primæ sententiæ, quod si pœnitens iterum alteri confessus fuerit, tunc non tenetur Confessarius cum gravi incommodo eum monere de nullitate primæ Confessionis. Ratio, quia tunc jam moraliter certò pœnitens supponitur justificatus; et ideo sicut ille non tenetur cum gravi dispendio procurare integratatem Confessionis, ita nec Confessarius. Et idem potest dici, si pœnitens Eucharistiam deinde suscepit, quia (ut diximus de *Sacram. in genere n. 6. cum D. Thoma, et aliis communiter*) Eucharistia cum attritione et bona fide suscepta, per accidens primum gratiam confert.

620. — Dubitatur II. Quid si error non fuerit circa valorem, sed circa integratatem Confessionis, nempe si Confessari neglexerit interrogare de speciebus, et numero peccatorum? Respond.: Si Confessarius in hoc negative se habuit non interrogando, tunc non tenetur monere de errore, nisi intra Confessionem, ut cum *Busemb. dicunt Lugo d. 22. n. 75. Sporer n. 804. item Suar. et Arriaga apud Croix n. 1779*. Et hoc etiam Confessarius culpabiliter interrogare neglexerit. Ratio, quia obligatio faciendi Confessionem integrum directè afficit pœnitentem, non Confessarium; unde, licet Confessarius teneatur intra Confessionem interrogare pœnitentem de speciebus, et numero peccatorum, ut efformet judicium de statu causæ et pœnitentis, finito tamen judicio, cessat in Confessario hujusmodi obligatio. Si vero ipse positive induxit pœnitentem, ne explicaret ille species sive numerum, tunc, si cum culpa gravi id fecerit, tenetur etiam extra Confessionem cum licentia pœnitentis eum monere de errore, sed sine scandalo, et sine gravi suo damno; ut bene aiunt *Lugo n. 73. et Sporer l. c.*; nam sicut grave damnum excusat pœnitentem ab integritate Confessionis, ita etiam Confessarium. Quod si Confessarius in hoc non graviter peccaverit, tunc multò minor causa sufficiet ad eum excusandum à monitione facienda. Hinc rectè aiunt *Lugo l. c. Tamb. l. 3. c. 8. n. 3. cum Fill. ac Suar. Arriaga apud Croix dict. n. 1779*. quod Confessarius, qui bona fide deobligavit pœnitentem ab explicanda specie sive numero, regulariter non tenetur admonere extra Confessionem, quia regulariter (dico semper) sine incommodo et rubore id tacere non potest.

621. — Dubitatur III. Ad quid tenetur Confessarius, si positive deobligavit, vel non monuerit pœnitentem de restitutione facienda? Respondetur: Si illum positive deobligavit cum sua

culpa gravi, omnes dicunt teneri ad monitionem, etiam cum gravi incommodo, vel intra Confessionem, si pœnitens brevi ad confitendum redeat; vel extra petendo licentiam, si non redeat. Alias non monendo, vel monendo postquam pœnitens factus sit impotens, tenebitur ipse Confessarius ad restitutionem; casu quo (intelligendum) pœnitens jam restituisset, si fuisset monitus. Ita communiter *Lugo d. 22. n. 61. Pal. p. 18. §. 3. n. 6. Bonac. de Restit. q. 7. p. 4. §. ult. n. 22. Viva de Pœn. q. 8. a. 5. n. 10. Elbel p. 233. n. 439. Sporer p. 274. n. 805. et Salm. c. 12. n. 50. cum Gran. Gabr. Bonasp. et aliis passim. Ratio, quia Confessarius suo injusto consilio jam fuit causa damni. Si vero sine culpa gravi pœnitentem deobligavit, non tenetur jam cum gravi suo incommodo illum de restitutione monere; tenetur vero, si commode potest, ut dicunt *Salm. n. 51. cum Aversa, et Dicast.* Imò tenetur etiam cum aliquali suo incommodo, ut rectè aiunt *Lugo numer. 66. et Elbel, Viva, ac Sporer il. cc.* quia ex caritate quisque tenetur: cum levi incommodo reparare grave damnum proximi.*

An autem Confessarius, si tunc omittat monere, cum possit sine gravi suo incommodo, teneatur ipse ad restitutionem? Negat *Sanch. Cons. l. 1. c. 3. dub. 5. n. 2.* eo quod Confessarius (ut ait) tunc non tenetur ex justitia monere, cum non sit causa positiva damni, sed tantum negativa, tacendo scilicet manifestari pœnitenti ejus cognitam obligationem; tenetur ergo ad monendum tantum ex caritate, quæ non obligat ad restitutionem. Et consentit huic opinioni *Cajetanus v. Restitutio c. 7. in fine*, ubi sic dicit: « Si data opera (Confessarius) docuit falsa, putans esse » vera, non tenetur lege justitiae. » Et idem ait *Nao. ap. Sanch. l. c.* Sed communius et verius affirmant *Lugo n. 63. Sporer, Elbel, Viva ll. cc. et Salm. n. 51. cum Aversa, Dicast. etc;* item *Aragon. et Salom. apud Sanchez.* Ratio, quia, licet Confessarius sine culpa saltem gravi pœnitentem deobligaverit à restitutione debita, tamen, cum suum consilium perget influere in damnum creditoris, cognito errore, tenetur ipse ex justitia causana damni auferre, si commode potest, alias obligatur restituere, cum huc et nunc ipse sit causa damni, prout si quis sine culpa gravi accedit ignem in segetem alienam, tenetur postea (si commode potest) ex justitia illum extinguere. Vide dicta *Tom. 3. l. 3. n. 994.* Bene autem advertit *Busemb.* ut supra, *Lugo n. 64. et Bonac. l. c.* quod cum Confessarius jam monuerit pœnitentem, priusquam ille fierit impotens, tunc ad nihil tenetur, etiamsi culpabiliter antea eum deobligaverit à restitutione; quia consilium tunc solum influebat ex auctoritate Confessarii, unde, revocato consilio, cessat sua auctoritas influere.

Sed quid si pœnitens tempore Confessionis erat dispositus ad restitutionem, si monitus fuisset, et postea, mutato animo, nollet monitus restituere cum posset? *Antoine, pag. 544. qu. 10. R. 2.* dicit quod tunc Confessarius ad nihil tenetur, quia tunc Confessarius sua monitione jam aufert causam damni, et ideo si pœnitens non restituit, id ex ejus malitia provenit. Sed meritò sapien-

tissimus *Lug. d. n. 64*, non excusat Confessarium eo casu à restitutione : ratio, quia, esto is qui auctoritatè dat pravum consilium, revocato consilio, ad nihil amplius teneatur, ut communiter docent DD. *Tom. 2. lib. 3. n. 559*. hoc tamen procedit, quando damnum non est adhuc factum; non verò cùm ex consilio damnum est jam illatum alteri. Quando autem Confessarius positivè, et culpabiliter deobligat pœnitentem dispositum ad restituendum, tunc ipse est causa, ut actu damnum creditori inferatur, cùm alias si non deobligaret, jam actu fieret restitutio. Unde, si damnum jam actu infertur, Confessarius, etiamsi postea querat inducere pœnitentem ad restituendum, si ille renuat, non excusat ipse à restitutione, cùm ipse fuerit causa damni illati.

Hoc, si Confessarius positive restitutionem impedivit. Si verò negativè se habuit, negligendo monere pœnitentem de restitutione tunc distinguendum: Si inculpabiliter id egerit, non tenetur quidem cum gravi suo incommmodo monere pœnitentem; sed tenetur cum aliquali, ut diximus, quia caritas obligat quemquam ad reparandum cum levi suo incommodo grave documentum proximi. Et in hoc advertit *Lugo d. 63*. incommodum mensurandum esse respectivè ad damnum; quod si sit gravissimum, aderit fortè obligatio illud reparandi etiam cum notabili incommodo. Si vero Confessarius culpabiliter neglexit monere de restitutione, meritò dicunt *Lugo*, *Elbel*, *ll. cc.* teneri cum majori suo incommodo ad monitionem faciendam. An autem omitendo hanc monitionem, teneatur ipse restituere? Si inculpabiliter omittit, convenient omnes ad nihil teneri. Sed dubium est, si culpabiliter omittat, an teneatur ad restitutionem? Prima sententia absolutè affirmat, et hanc tenent *Nao. t. 17. n. 22*. *Fill. tr. 32. c. 3. q. 12*. *n. 79*. item *P. Nao. Mol. Sayr. Med. Arag. etc. apud Bon. de Rest. d. 1. q. 2. p. 11. n. 15*. Quia (ut aiunt) Confessarius ex officio tenetur pœnitentem docere de sua obligatione, alias non docendo, ipse est causa damni. Secunda sententia, quam tenent *Less. l. 2. c. 13. n. 77 et 78*. et *Antoin. p. 544. q. 10*. *R. 3* censet Confessarium delegatum non teneri: teneri vero Parochum, quia Parochus ex officio obligatur impedire, ne sui subditi damnum alii inferant. Tertia vero sententia communissima, quam tenent *Suar. d. 22. sect. 6. n. 9*. *Pal. p. 1. 8. §. 3. n. 6*. *Sanch. Dec. l. 1. c. 6. n. 5. l. 2. c. 11. n. 23*. *Cabass. l. 6. c. 13. n. 11*. *Azor. 3. p. l. 4. c. 16. q. 3*. *Elbel n. 440*. *Salm. de Pœnit. c. 12. n. 52*. *Croix n. 1781*. cum *Vasq. Dian. p. 1. tr. 1. R. 1. Bon. l. c. cum Sa, Valent. et Reg. Lugo d. 22. n. 67. cum Conc. Maldero*, et communi (ac probabilem putat *Less. l. c.*), docet Confessarium, sive delegatum sive Parochum, non teneri ad restitutionem. Ratio, quia delegatus tenetur ad monitionem ex sola caritate, quæ non obligat ad restitutionem. Parochus autem, cùm ipse sit constitutus tantum pro bono spirituali subditorum, tenetur quidem ex suo munere damna ipsorum spiritualia impedire, non autem temporalia aliorum. Et hoc verius patet dicendum (quidquid confusè dicat *Croix l. c.*), etiamsi

Confessarius studiosè negligat monere pœnitentem, ut ipse non restituat; quia adhuc tunc deest positivus influxus in damnum aliorum, qui omnino requiritur ad obligationem restitutionis, ut fatetur idem *Croix l. 3. p. 2. n. 148*. et communiter docent DD. *juxta dicta Tom. 2. l. 3. n. 584*.

622. — Dubitatur IV. an Confessarius possit loqui extra Confessionem cum pœnitente de defectu commisso in Confessione, sine ipsius licentia? *Prima* sententia dicit non solum posse, sed etiam teneri, et hanc tuentur *Suar. d. 33. sect. 5. n. 3*. *Petroc. l. 4. p. 96. n. 3*. *Spor. n. 822*. et *Fill. Turr. Hurt. Meratius, Lohn, etc. apud Croix n. 1776*. et probabilem putant *Laym. c. 14. n. 15*. *Pal. p. 18. §. 3. n. 6*. *Escob. l. 16. n. 675*. *Bon. p. 15. §. ult. n. 21*. et *Salm. c. 14. n. 44*. Ratio, quia talis mentio supplet, et perficit eamdem Confessionem inchoatam, quæ imperfecta manserat; unde, etiamsi pœnitens licentiam negret, poterit Confessarius ei manifestare defectum, cùm esset tunc ille irrationaliter invitus. *Secunda* verò sententia cui subscribo, id negat, eamque tenent *Sanch. de Matr. l. 3. dist. 16. n. 3*. *Lugo dist. 23. n. 139*. (qui ait contrariam repugnare communi sensui Theologorum) et probabilem censem *Croix, Pal. Escob. ll. cc. cum Soto, Vict. Fagn. Rodr. Philarc. et Salm. ib. cum Sylvia, Val. Bonac. Reg. Aversa, Gab. Megala, Graff. et Dian.* Ratio potissima, quia, licet monitio illa fiat ad reparandum defectum præteritæ Confessionis, attamen, cùm non sit cum illa conjuncta, et judicium jam fuerit completum, evadit illicita, eo quod esset quædam peccati exprobatio, et ideo odiosam Confessionem redderet. Hoc tamen intelligendum, si Confessarius judicium jam perficerit, absolutionem impertiendo; nam si non absolverit, vel quia oblitus fuerit absolutionem dare, vel quia eam male protulerit, tunc valde probabiliter dicit *Croix dicto n. 1776*. cum *Stoz*, et *Arriaga*, bene posse Confessarium, non petita licentia, dicere pœnitenti eum non absolvisse; tunc enim revera nulla intervenit peccati exprobatio.

623. — Quæ et quanta sit obligatio Confessarii audiendi pœnitentes?

« Respondetur 1. Quivis Sacerdos etiam simplex, quando non est aliis paratus tenetur in extrema necessitate, v. g. in periculo mortis, audire et absolvere volentem confiteri. Ratio est lex caritatis. »

« Resp. 2. Parochus, et quivis Sacerdos curatus tenetur audire confessionem sui subditi, non tantum in casu necessitatis, aut præcepto confessionis urgente, sed etiam, saltem per se, vel alium, quoties pœnitens id rationabiliter petit; v. g. si sit in gravi aliqua difficultate spirituali, vel velit promereri Jubilæum, etc. quia tenetur ejus bonum spirituale promovere. *Suar. Vasq. Lugo, etc.* Si tamen nimis frequenter, vel intempestivè peteret, excusaretur. *Avers. q. 16. sect. 11*. Quòd si etiam semel tantum, vel bis negret, aut differret, non peccaturum graviter, ob levitatem materiæ, docet *Suar. contra Bon.* Admittitque

» *Aversa l. c.* si non petat ex urgenti occasione, v. g. solemnis
» festi, etc. ^a (*Vide dicta hoc lib. 6. n. 58.*)^a
» *Resp. 3.* Quotiescumque pœnitens ex mera devotione vult
» confiteri, Parochum teneri illum audire, contra *Sylo. Reg. etc.*
» docent *Azor. Suar. Con. Bon. Molf. Lugo etc.* Sed rectè li-
» mitat *Avers. l. c.* si non adsint alii Confessarii delegati, et
» Parochus non legitimè impediatur.

» *Resp. 4.* Reliqui Sacerdotes, per se loquendo, non tenentur
» audire confessiones; si tamen cooperint, tenentur absolvere, nisi
» quid obstet, neque possunt remittere ad alium: quia pœnitens
» eo ipso habet jus ad absolutionem, nec potest fructu, et gratia
» Sacramenti privari. *Avers. loc. cit.* »

624. — Rogatur I. An Confessarius non Parochus teneatur cum periculo vitæ absolvere moribundum existentem in mortali? *Prima sententia* negat teneri, et hanc defendunt *Nav. Man. c. 24. n. 9. Coninch. 25. n. 89.* item *Soto, Mald. et Sa, ap. Lugo d. 22. n. 12.* qui probabilem putat. *Ratio*, quia dum proximus potest absolutè à periculo damnationis se liberare, eliciendo actum contritionis, non est in tanta necessitate, ut alter teneatur ei succurrere cum periculo vitæ. *Luminat* verò *Coninch. l. c.* si talis infirmus sit in extrema necessitate, nempe si ignoret contritionem esse sibi necessariam, vel nesciat eam elicere: quod revera censeo in rudibus ut plurimum accidere. *Secunda tamen sententia*, quæ mihi magis arridet, affirmat, eamque tenent *Suar. d. 9. sect. 2. n. 3. et d. 32. sect. 7. n. 1. Tourn. p. 282. et Valent. ac Lorca ap. Lugo n. 12.* *Ratio*, quia esto in rigore loquendo posset moribundus per contritionem sibi providere, tamen non potest negari, quod magno periculo exponatur ille suæ æternæ salutis, si absque absolutione relinquantur; et sicut cùm certa est damnatio proximi si non absolvatur, teneris certam mortem subire, ita dico, cùm proximus est in probabili periculo damnationis, teneris ei subvenire cum probabili periculo mortis, ex lege caritatis, quæ obligat in pari periculo exponere vitam temporalem ad salvandam vitam proximi spiritualem. Si tamen Sacerdos nesciat, cum esse in mortali, non tenetur absolvere cum periculo vitæ, ut dicunt *Tolet. et Verricel. apud Tourn.* qui non reprobant.

625. — Rogatur II. An simplex Sacerdos, qui legit in Oppido ubi talis esset penuria Confessoriorum, ut incolæ gravi laborarent necessitate spirituali, utrum hic tutus sit in conscientia, si negligat Confessiones excipere, vel, cùm possit, ad eas excipendas se habilem reddere? Apud nullum auctorem de re moral tractantem hoc dubium inveni discussum, tantum ad manus mihi pervenit quidam libellus, cui titulus (*Parroco de Villa p. 308.*) et cuius auctoris doctrinam ac pietatem varia ejus Opuscula satis comprobant; ubi haec habentur: *Chi ha talento per Confessare, e vede nella sua terra la mancanza della Confessione, e conosce o che non si frequenta, o si strapazza, è tenuto ad amministrare tal Sacramento; e se non è d'età molto avanzata, è tenuto in coscienza ad abilitarsi al meglio che può.* Affert idem auctor

auctoritatem Patris Pavone Societatis JESU, viri admodum docti et pii, qui in suis operibus sic scripsit: *L'obbligo come Sacerdote è di ubbidire al mio Prelato, quando mi comanda che confessi, e non ho legittimo impedimento, perchè il Prelato quo comandarmi, ed io non ho ragione di tener ozioso il talento... Di più ho obbligo di offerirmi al Vescooo, e di chiederli facoltà di confessare, quando io mi accorgo essere in grave bisogno il popolo per mancamento de' Confessori.*

Breviter dicam super hoc puncto quid sentiam. Certum est, quòd Sacerdotes sunt à Deo constituti, ut saluti animarum incumbant; sicut enim divinus Pater misit Filium suum, ut salvaretur mundus per ipsum, ita Christus Dominus misit Sacerdotes, ut in suum Officium succederent, et pro eo legatione fungerentur, ut ait Apostolus *1. Cor. 3* et ipse Christus Dominus (*Joan. 20. 21.*): *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos.* Ideo Concilium Trident. sess. *23. c. 14.* requirit, ut promovendi ad Presbyteratum, « ad populum docendum ea quæ scire omnibus necessarium » est ad salutem, ac ad ministranda Sacraenta.... idonei comprebentur. » Præcipua autem Sacerdotum obligatio est ministrare Eucharistie et Pœnitentiæ Sacraenta, ad hoc enim sacrificandi et absolvendi à peccatis confertur eis duplex potestas. Imò specialiter ad hoc munus absolvendi Christus Dominus Spiritum sanctum infudit, ut ipse testatus fuit *loc. cit.* dicens: « *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos. Hæc cùm dixisset, insufflavit, et dixit eis: Accipite Spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis.* » Ergo, si Christus misit Sacerdotes præcipue ad salvandas animas, absolvendo eas à peccatis, sequitur hoc esse proprium Sacerdotum munus, ac consequenter ipsos teneri saliem in gravi populorum necessitate suam potestatem exercere, et ad hoc se habiles reddere, ne dicatur, quod in vacuum gratiam Dei receperint (*2. Cor. 6.*). His positis, non video quomodo Sacerdotes illi, qui ob desidiam ab hoc onere se subtrahunt, possint esse tuti in conscientia, et excusari ab exprobatione Domini, ac à supplicio damnationis inflicto servo illi otioso qui talentum abscondit, ut habetur *Matth. 25. 18.* quem textum Interpretes (ut *Cornelius à Lapide, Calmet et Tirinus*, cum *S. Ambrosio*) propriè explicant de eis, qui possunt sua opera procurare animarum salutem, et negligunt: « *Notent hoc* (ait Cornelius) *qui ingenio, doctrina, aliisque dotibus sibi à Deo datis non utuntur ad suam aliorumque salutem, ob desidiam, vel metum peccandi: ab his enim rationem reposcat Christus in die Judicii.* » Nec dicant hujusmodi Sacerdotes satis suam obligationem explere, si alio modo animabus subveniant, nempe instruendo, corrigendo, orando, quin Sacramentum Confessionis ministrent; nam illis tenentur subvenire in eo, quo indigent ad propriam salutem. Si enim proximus indiget cibo, in cibo debes ei subvenire, non in vestibus. Sæpe autem accidit in Oppidulis, quod plures fortè non egeant instructione, aut monitione, quia fortè jam sunt satis instructi et parati ad Confessionem;